

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**ДО
Г-ЖА ДЕСИСЛАВА ПИРОНЕВА
ЗАМЕСТНИК НА
ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР ПРИ
ВЪРХОВНА АДМИНИСТРАТИВНА
ПРОКУРАТУРА**

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПИРОНЕВА,

Във връзка с правомощията на Върховна административна прокуратура, свързани с надзора за законност спрямо разпоредби на подзаконови нормативни актове, приети от общински съвети, се обръщам към Вас по повод на констатирани незаконосъобразни текстове в общински наредби за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, раздел „Такса за битови отпадъци“.

Към омбудсмана се обърнаха собственици на имоти на територията на община Видин с оплакване, че Общината отказва да приема декларации за освобождаване от заплащането на такса за услугата по събиране и извозване на битови отпадъци, поради неползване на имот, подадени след 31.10.2021 г., с аргумент, че са извършени промени в нормативната уредба, съгласно които посочената дата е крайният срок за подаването им.

При извършена проверка се установи, че съгласно чл. 18, ал. 4 от Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Видин (Наредбата), не се събира такса за услугата по чл. 14, т. 1 (събиране и транспортиране на битови отпадъци до съоръжения и инсталации за тяхното третиране) и дейността по третиране на битовите отпадъци - част от услугата по чл. 16, ал. 8, т. 1 и 2, когато имотът е незастроен или не се ползва през цялата година и е подадена декларация по образец и ред, от задълженото лице до 31 октомври на предходната година в общината по местонахождението на имота.

Съгласно обаче действащата към момента разпоредба на чл. 71, т. 1 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ), не се събира такса за сметосъбиране и сметоизвозване, когато услугата не се предоставя от общината или ако имотът не се ползва през цялата година и е подадена декларация по образец от собственика или ползвателя до края на предходната година в общината по местонахождението на имота.

Действително, през 2017 г. бяха приети изменения в посочената норма, както и в други текстове от закона, уреждащи определянето на таксата за битови отпадъци. Новият текст на разпоредбата предвижда, че не се събира такса за

услугата по чл. 62, т. 1 и дейността по третиране на битовите отпадъци - част от услугата по чл. 66, ал. 1, т. 2, когато имотът е незастроен или не се ползва през цялата година и е подадена декларация по образец и ред, определени с наредбата по чл. 9, от задълженото лице до 31 октомври на предходната година в общината по местонахождението на имота.

Влизането в сила на посочените изменения бе многократно отлагано, като съгласно последното от 17.02.2021 г. се прие, че законът, включително и новият текст на разпоредбата на чл. 71, т. 1, влиза в сила от 1 януари на втората година, следваща публикуването на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г.

Предвид изложеното разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от Наредбата относно срокът за подаване на декларациите – до 31 октомври на предходната година, е в противоречие с действащата към момента норма на чл. 71, т. 1 от ЗМДТ, която предвижда, че същите са подават до края на предходната година.

В тази връзка бе извършена произволна справка в други общински наредби за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, от сайта на общините. Оказа се, че в наредбите на общините Несебър (чл. 26, ал. 1, т. 2) и Долна Митрополия (чл. 18б, ал. 1) също е посочена датата 31 октомври на предходната година като краен срок за подаване на декларациите, а на Стамболийски (чл. 17б, ал. 1, т. 1) - до 30 ноември на предходната година.

Освен това бе установено, че някои общински наредби въвеждат допълнителни условия, непредвидени в ЗМДТ, за освобождаване от такса за сметосъбиране и сметоизвозване за имот, който не се ползва през годината, например:

Община Пазарджик – „при подаване на декларацията се представят документи, които удостоверяват последните отчетени показатели на водоподаването и електрозахранването на имота“ (чл. 16, ал. 4, т.1).;

Община Стамболийски - „Физическите и юридическите лица подали декларации за имотите, които няма да се ползват през цялата година трябва да представят в отдел “Местни данъци и такси “ следните документи: Удостоверение от ВиК, Удостоверение от Електроразпределение /EVN-Bulgaria/, удостоверяващи, че за този имот през последните 3 месеца не е консумирана съответно вода, ел.енергия ИЛИ данъчна фактура /сметка/ за консумираната вода и ел.енергия през последните 3 месеца. Този текст е относим само към имотите, в които има застроени сгради. В случаите, когато заявителят не представи указаните в Наредбата удостоверения или сметки, имота не се освобождава от заплащане на услугата по сметосъбиране и сметоизвозване (чл. 17б, ал. 1, т. 3 и т. 3.1);

Община Бобов дол – „Не се извършва намаляване респективно освобождаване по чл.13, ал.1, от настоящата Наредба, ако собственика или съсобственик на имота има задължения към Бобов дол за местни данъци и такси за предходни години.“ (чл. 30, ал. 2).

Становището на омбудсмана, изразявано многократно, е че законодателят точно и ясно е регламентирал хипотезите на недължимост на таксата и всякакви допълнителни условия, включително изискването за представяне на удостоверения от доставчици на обществени услуги, не намират основа в закона.

За освобождаване от такса за сметосъбиране и сметоизвозване е необходимо гражданите да информират, че няма да ползват имота си през годината, т.е. преди да е започнало прстирането на самата услуга. В този смисъл искането за предоставяне на документ за липса на регистрирано водоползване и електропотребление за минал период е неотносимо.

Относно въведеното изискване за липса на задължения към Община Бобов дол, позицията на омбудсмана през годините е категорична - с въвеждането на подобно условие е нарушен един от основните принципи на доброто управление, а именно принципът на законност. Отказът да бъде извършена административна услуга по искане на гражданите, трябва да почива на законоустановените основания, а именно наличие на материални и процесуални пречки за извършване на същата. Мотивът за неизплатени задължения към общината не намира законова основа.

Отказът да бъдат извършвани услуги, поради неизплатени задължения към общината, по същество представлява отказ от изпълняване на законови задължения на общината, свързани с обслужването на населението.

С наредбата по чл. 8, ал. 5 от ЗМДТ общинският съвет определя единствено реда, по който лицата, неползващи услугата, упражняват правото си на освобождаване, но не и условията, при които не се дължи такса .

Разписвайки допълнителни условия за освобождаване на задълженото лице от такса за сметосъбиране и сметоизвозване, Общинският съвет излиза извън делегираните му със закон правомощия.

С оглед на изложеното очаквам по компетентност ВАП да осъществи надзор за законност на всички общински наредби за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги, раздел „Такса за битови отпадъци“, и съответно при констатирани нарушения да предприеме необходимите действия.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р ДИАНА КОВАЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**